

Narodnosocialistični kongres v Nürnbergu

Hitler proglašuje primat stranke

Kljukasta zastava edina dovoljena - Nemčija hoče kolonije nazaj

Nemški državni kancler je v Reichstagu začel govoriti šele ob pol desetih zvečer. Zato homo njegov govor objavili jutri, danes pa samo začetne misli.

Nürnberg, 15. sept. TG. V mestu vlada nepopisno razpoloženje. Stotisočere mase so se navalele v prestolico narodnosocialistične stranke, vse v uniformah, ki se bleste v solnce in najrazličnejših barvah. Mesto je naravnost ovito v rdeče zastave s kljukastimi krizi in je pogled nanaj za navadnega zemljana vznemirljiv, ker mu jemlje vid in mu mrači razum. Od vseh strani korakajo uniformirane kolone z zastavami na ramah in z godbo na čelu, ob straneh pa stojijo zopet dolge vrste uniform, ki dvigajo roke proti sredi ceste, odkoder odgovarjajo zopet dvigi rok. Samo marširanje od ranega jutra, samo sentimentalne melodije Horst Wessela, reška povelja, kot bi cepil hrastov hloh, trdi odmevajoči udarci stotisočernih parov škorenj po nürnbergskih ulicah. Stranka bo danes slavila svoj primat v državi. Poslanci so prišli bolj skrivnostno, odeli vsi v uniforme s strankinimi nasitvi. Nocoj bo končne njihove slave. Vsaj tako izgleda. Gauleiterji se vozijo v krasnih Benz avtomobilih mimo korakajočih legijonov. Zunanji na periferiji pa hitlerjevski narod pod šotiri, ki se raztega daleč nekam za obzorje. Zaprli bi rad usesa, da ne bi slišal te strašne borbe glasov, zaprti oči, ki se solzijo od rdečine, v katero je vse zavito. A odprto moraš imeti oboje in roko dvigniti na vse strani v tej metropoli, kjer velja samo zakon nemške stranke.

Ogromne mase ljudstva v uniformah, — človek ima vtis, da so tudi ženske v škornjih — so se zbrale v nepopisnem brenju okrog dvorane, kamor prihajajo poslanci. Zelezen red ob vhodu. Dviganje rok. Trda povelja. Zvonovi zvone. Dol z grada, kjer nedolžno počiva danes že zarjaveli »Nürnbergers Friehter«, režejo kot ognjene salve fanfare, ki se jim mora izogniti ves ostali hrošč in trešč. »Führer« prihaja... gre po ulicah. Ljudje stopajo na prste... roke dvigajo, da ne bi prišli prepozno, sem z daljave pa grmi voljo premikanje ljudskih množic. Zarometi se knjo stopnišče paluče, kjer bo zboroval Reichstag, daleč naokrog je vse izpraznjeno in kot mirvaske sveče stoji naokrog najzvestejši med zvestimi, črno uniformirani SS četniki v železnih celadah. Kot blisk svigne po ulici avtomobil s »Führerjeme«, ki stoji in z mrkim obrazom odgovarja s komaj dvignjeno roko stotisočernim rokam, ki streljajo posevno navpič med oglašajočim vpitjem Heil Hitler! ali krajše in bolj rezko Heil — Sieg!

Ko to poročam, odprva predsednik

Senca Nemčije leži nad Abesinijo

Tajna francoska nota Angliji o zaščiti avstriske neodvisnosti

Zeneva, 12. septembra.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Boj zanimivo kot velika sejna dvorana, kjer nastopajo veliki državniki s svojimi govori, je zakulisje, kjer se plečejo na vse strani diplomatske intrige in kjer prav za prav padajo odločitve, ki jih slavnostna sejna dvorana samo zabeleži kot zgodovinska dejstva.

Francosko vprašanje Londonu

Tako je danes prišla v obtoč vseh, da je Francija te dni silno energično povpraševala naravnost v Londonu, če bo angleška vlada zavzela isto stališče do Zveze narodov tudi v primeru, če bi se naenkrat pojavila na obzorju vprašanje neodvisnosti Avstrije. Zdi se, da bo ta problem v kratkem vzel in v Zenevi ga ni nikdo vesel, najmanj pa Francija. Odgovori angleških ministrov na francosko vprašanje so bili nejasni. Tudi poimnila, ki jih je sir Samuel Hoare daljal Lavatu v enem nešteti razgovorov, ki sta jih imela, niso bila zadostna. Laval se je končno odločil, da stavi to vprašanje naravnost predsedniku angleške vlade Baldwinu v obliki pisane verbalne note, ki je prispela v London. V tej verbalni noti vprašuje Laval Baldwinu naravnost, če bo Anglija z isto odločnostjo branila pravice Zveze narodov, ako bi se naenkrat Avstrija nahajala v istem položaju, kakor danes Abesinija in bi postala potrebna, da članice Zveze narodov branijo Avstrijo pred napadom, ki v tem primeru ne more biti nikdo drugi, kakor Nemčija... Ničesar tukaj v Zenevi ni znanega, kako je bila francoska nota v Londonu sprejeta in kaj bo Baldwin odgovoril na zaskrbljeno vprašanje Lavala. Vprašanje je za francosko politiko bitno. Ako se Francija danes postavi ob Italijo in onemogoči, da bi Zveza narodov reševala abesinski spor, kakor to predpisuje pakt Zveze narodov, potem bi imela silne težave, če bi hotela pozneje alarmirati isto Zvezo narodov, da naj nastopi proti Nemčiji, ako bi slednji padlo za um, da izkoristi abesinski spor za ureditev svojih političnih ciljev v Avstriji.

Nervoznost Avstrijcev

Avstrijska delegacija deluje ne v dan v zakulisju, ker sama čuti, da za abesinskim sporom vstaja tudi vprašanje obstoja Avstrije. Ona ve, da pomeni zrušitev Zveze narodov za njo izgubo, ki je lahko usodna za njen obstoj. Sedaj ima za sebe Zvezo narodov, koga bo imela potem, če se moč Zveze narodov ob abesinskem sporu skrhla? Golo orožje Francije in Italije, to se pravi novo vojno v Evropi! Avstrijski delegati so neprestano okrog Lavala in Angležev, kajli oni tudi do dobro vedo, da so izgubili največ, če se bi Anglija, razočarana nad Zenevo, potegnila nazaj in pustila Nemcem, da rešujejo avstrijski problem po svoje.

Čudno je to in za nas vse, ki gledamo ta boj od blizu, razburljivo, kakor vedno bolj temna in organska postaja vez med Abesinijo in Evropo. Kako vedno bolj vstaja tudi pošast nove vojne nevarnosti. Pred 30 leti je sprožil svetovno vojno Balkan. Menda je danes vendar ne bo Abesinija.

Zeneva, 14. septembra.

(Od našega posebnega poročevalca.)

V zvezi s pismom, ki sem ga pred par dnevi poslal o tajništvu francoski noti, ki se nabaja že v Londonu (naš dopisnik meni dopis, ki ga pričujemo zgoraj na prvem mestu. Op. ured.). Vam dala danes povem toliko, da angleška vlada še ni dala nobenega odgovora. Privatna poročila, ki pri-

Reichstaga državni zbor. V generalski uniformi je pred ogromnim kljukastim križem, ki gleda razposajeno dol na poslance, ki sedijo po demokratičnih klopih. Zunanji smo, v dvorano ne moremo, pač pa poslušamo grmenje govora, ki ga prenašajo stotisočeri zvočniki po mestu v deliriju, po vsej Nemčiji in po vsem svetu...

Stranka in država sta eno

Pariz, 15. sept. TG. Nocojšnji listi veliko pišejo o govoru, ki ga bo imel v poznih urah nemški državni kancler na strankinem kongresu v Nürnbergu pred parlamentom, ki ga je vpoklical za to nočno zasedanje. Listi ugibljejo, o čem bo govoril. Gotovo je, da bo pri tej priliki poudaril primat stranke v nemški državi in da bo to posebno poudaril s tem, da bo ukinjena dosedanja državna zastava (črna-bela-rdeča) in da bo zastava s kljukastim križem vpeljana kot edini državni emblem v Nemčiji. Listi govorijo tudi, da bo državni zbor sedaj, ko sta stranka in država postala eno, ukinjen. Končno bo Hitler govoril tudi o zunanjih politiki in bo poudaril, da zahteva sedaj Nemčija, da se ji vrnejo kolonije ali odmerijo obširni kolonialni mandati. Končno bo izjavil, da Nemčija ni voljna in ni v stanju vrstiti kakršenkoli vpliv na izboljšanje položaja v Evropi v tem ali drugem smislu, ker se je določila posvetiti obnovi same Nemčije in mirolnemu sodelovanju z vsemi svojimi sosedi.

180.000 v paradi

Nürnberg, 15. sept. c. Dopoldne je bila velika parada narodnih socialistov pred Hitlerjem, ki je nad vsem izvršil pravi pregled. Mimo Hitlerja je korakalo nad 180.000 članov SA in SS. Med njimi so bili tudi motorizirani oddelki stranke. Mimohod se je izvršil v sijajnem redu. Nato je imel Hitler na zbrane silen govor, v katerem jih je navduševal za korajžno pot v novo dobo nemške zgodovine. Rekel jim je, da se sedaj začneja za Nemčijo nova doba zgodovine in da so narodni socialisti tisti, ki obračajo ta list zgodovine. Nemčija se danes bori proti rovarjenju boljševitke židovske internacionalne, ki hoče zaigati vse svet iz Moskve, kamor se je zatekla. Nova doba nemške zgodovine pa se je začela letos. Oddelki SA in SS bodo že v nekaj mesecih doživeli, v čem se začneja ta nova doba nemške politike. Stranka ima za seboj vso mladino in ta mladina doživlja silne stvari v vsem pokretu. Mi vsi delamo zato, da bi ustvarili nove generacije. Hočemo, da bi bila ta generacija trda in neurogljiva. Dasi nočem spora z nikomer, mi vsi vemo, na čem smo. Dajem vam sedaj nove zastave, nosite jih pred seboj tako, da bo ves narod korakal strunsko za vami in za temi zastavami v novo dobo. Tem zastavam zaupamo svojo svobodo.

Zbor Zveze trgovskih združenj

Ljutomer, 15. sept.

Ze v soboto so se zbrali številni delegati posameznih trgovskih združenj iz vse Slovenije na predkonferenco v Ljutomeru. Predkonferenca je vodil predsednik Zveze g. Josip J. Kavčič ter so bili pretresani vsi predlogi, ki so jih poslala za glavno skupščino posamezna združenja. Debata o vseh predlogih je trajala dolgo v noč. Zvečer so ljutomerški trgovci s predsednikom g. Vilarjem na čelu priredili svojim tovarišem iz vse Slovenije prijetni večer, na katerem je bilo izmenjanih več pomembnih zdravil.

Danes dopoldne pa se je ob številni udeležbi delegatov vršil občni zbor Zveze trgovskih združenj. Občnemu zboru je predsedoval predsednik zveze g. Josip J. Kavčič, prisostvovali pa so občnemu zboru zastopniki banke uprave okrajni načelnik dr. Farcnik, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin s tajnikom dr. Plessom, predsednik občine Kuharič, zastopnik radgonske občine Sušec, zastopnik trg. in obrtn. društva Rajh, davčni upravitelj Zupanič, predsednik Društva industrijev in veletrgovcev Stane Vidmar, predsednik trg. društva Merkur Smrkolj in predsednik Društva trg. poštikov J. Krek.

V uvodu je g. Kavčič pozdravil vse navzoče goste in delegate ter ugotovil, da je zastopanih na občnem zboru po delegatih nad 9000 organiziranih trgovcev iz vse Slovenije. Odpisana je bila udanostna brzojavka kralju Petru II., nato pa se brzojavni pozdravi ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću, noiranemu ministru dr. Korosecu, ministru trg. in industrije dr. Vrbanicu, ministru brez portfelja dr. Mihi Kreku ter banu dravske banovine dr. Marku Nadičenu.

Sledili so pozdravni govori okrajnega glavarja, predsednika občine Kuharica, poslanca Lukarica, predsednika Zbornice Ivana Jelačina ter končno domaćina g. Vilarja.

Iz občnega predsedniškega poročila, ki ga je podal g. Kavčič, posr...

Trgovstvo mora n. o. jih zborovanjih pokazati slog in stanjsko zavest. Najbolj o podlagi za to delo pa daje delo v posameznih združenjih, ki se mora voditi po teh načelih. Lani, ko smo zborovali v Konjicah, je bil položaj drugačen, vladala

je napetost in nahajali smo se v obupnem položaju. Toda solidarni nastop slovenskega trgovstva je premagal marsikatero težavo in finančni minister, sedanjí ministrski predsednik dr. Stojadinović, je sam spoznal težavni položaj in dal olajšave, katere so zahtevale trgovske organizacije. Napredek je viden na več poljih, toda treba je še mnogo dela v bodočnosti in trgovstvo mora postati v tej borbi olenzivno, ne pa v delenzivi.

Trgovstvo bo zlasti zahtevalo one stvari, ki so nujno potrebne za vse slovensko gospodarstvo, v prvi vrsti dobro železniško in cesno zvezo Slovenije z morjem. Obširno se je nato pečal tudi z drugimi težavami slovenskega gospodarstva.

Trgovstvo se popolnoma pridružuje resolucijam, ki so jih sklenile na svojem zadnjem zborovanju v Ljubljani trgovske zbornice iz vse države glede zaščite kmeti in regulativnih hranilnic. Tudi je potrebno čimprej sklicati gospodarski svet in pripraviti tla za stanovsko ureditev države. Trgovstvo potrebuje tudi socialno zavarovanje.

Sledil je govor predsednika mariborskega združenja trgovcev Ferda Pinterja, ki se je v svojem govoru dotaknil tudi drugih aktualnih problemov slovenske trgovine. Zahteval je ukinitve privilegijev za konzumne zadruge, individualno zaščito, pospeševanje izvoza, tujskega prometa in povečanje deleža Slovenije pri izdatkih za javna dela.

Računski zaključek za leto 1934 je podal blaginjak zveze g. P. Fabiani. Dohodki so znašali (izdatki ravno toliko) 200.000 Din. Čisto premoženje (izdatki ravno toliko) 1934 144.000 Din. Finansiranje zveze je zelo otežkočeno radi velikih zaostankov na članarini in je dosegel dolg združenja na članarini že 90.000 Din. Največ zaostankov datira iz preteklega leta. V imenu nadzorstva je predlagal g. J. Logar iz St. Vida nad Ljubljano absolutorij, ki je bil soglasno sprejet. Proračun za 1934 znaša 174.000 Din.

Nato je prečital g. Lojze Šmuc resolucije, katerim je dodal še nekaj točk predsednik zbornice g. Ivan Jelačin. V imenu lesne sekcije je podal še nekaj umestnih predlogov predsednik Osrednje sekcije lesne trgovine g. Franjo Škrbec.

Končno je bilo sklenjeno, da bo prihodnji občni zbor Zveze leta 1936 v Brezicah.

Občinski uslužbenci za svoje pravice

Ljubljana, 15. septembra.

Danes so v magistratni dvorani ves dan zasedali delegati organizacij uslužbencev mestnih in vaških občin iz vse države, ki so organizirane v Zvezi organizacij uslužbencev mestnih in vaških občin krajevne Jugoslavije. Zbrali so se, da v enotni, organizirani fronti nastopijo za svoje stanovske pravice, ki so radi različnih zakonov in uredb, zlasti zakona o mestnih občinah, v resni nevarnosti. Okrožnica, ki jih je pozvala na zborovanje, navaja, da je njihova organizacija poslednje dve leti v neprestani borbi. Trenutno se organizacija bori za to, da se ukine uredba, s katero se za 10% znižujejo osebni izdatki. Kakor znano, je finančno ministrstvo v svojem navodilu za sestavljanje proračunov mestnih in vaških občin za proračunsko leto 1936-37 odredilo, naj se posveti posebno pozornost osebnim izdatkom, ki jih je za vsako čeno znižati za 10%, nadalje, da je treba vse oddelke in oddelke, ki niso neobhodno potrebni, ukiniti, da se odvdišni uslužbenci odpuste, da se ne sme dopustiti nobeno napredovanje uslužbenstva itd. Okrožnica navaja, da bi znašalo to znižanje osebnih izdatkov v proračunu mestnih občin 70 milijonov dinarjev, pri vaških občinah pa 50 milijonov dinarjev, skupno tedaj 120 milijonov. S tem bi bili seveda obutno prizadeti vsi

uslužbenci mestnih in vaških občin, od katerih že sedaj premnogi bijejo težek boj za svoj obstoj.

Zborovanje je začel in vodil predsednik Zveze dr. Marošević. Poslana je bila vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. ter pozdravne brzojavke Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, notranjemu ministru dr. Antonu Korosecu in finančnemu ministru dr. Dušanu Letici. Nato je izbrpno poročal o delu Zveze glavni tajnik Horvatič. Sledil je referat o vprašanju nadaljnje akcije za revizijo zakona o mestnih občinah, zlasti §§ 100, 104, 150, 160 in 161. O tem vprašanju sta govorila predsednik delovne uprave Zveze in znani bоре za pravice občinskih uslužbencev Slobodan Vidakovič ter podpredsednik Zveze mestni direktor Jančič-gaj. Sledila sta še referata Slobodana Vidakoviča o načrtu za akcijo, da se ne izvrši name-ravano 10% znižanje osebnih izdatkov občinskih uslužbencev, ter referat Horvatiča o vprašanju nadaljnje organiziranja Zveze. Pri vseh referatih se je razvila živahna debata, ki je pokazala, da stoji občinski uslužbenci v naši državi v strnjeni vrsti za svoje stanovske pravice in interese. Zborovanje je trajalo tudi vse popoldne in je bila na koncu sprejeta resolucija, ki bo odpisana na vsa merodajna mesta.

Predsednik vlade na Bledu

Bled, 15. septembra. b. Danes dopoldne ob pol 12 se je na Bled pripeljal predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović. Na kolodvoru v Ljubljani je predsednika vlade pozdravil ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. Predsednik vlade je gospoda bana povabil v svoj voz in na Bledu je predsednik vlade gospoda bana pridržal na kosilu.

Odkritje spomenika Buliću

Zagreb, 15. sept. b. Danes je bil tukaj slovesno odkrit spomenik pokojnemu zgodovinarju Buliću. Iz vseh strani Hrvatske je prišlo mnogo rodoljubov, iz Dalmacije pa je prišlo celo več posebnih vlakov. V katedrali je bila masa zadušnica, ki jo je odslušil hrvatski škof Mijo Pušić. Nato je odšel sprevod dve uri dolg v Seljački dom, kjer je bil položen venec pred spomenikom pokojnega Stjepana Radića. Nad dvajset tisoč ljudi v narodnih nošah je odšlo pred spomenik, kjer je govoril prvi zastopnik nadškofa dr. Bauerja škof Pušić. Nato so govorili še mestni župan Erber, rektor univerze in drugi. Ves sprevod je nato odšel pred stanovanje dr. Mačka in tam dolgo vzklikal. Dr. Maček je prišel na balkon, vendar pa ni nič rekel navzočim. Sprejel je nato deputacije iz Like in Dalmacije. Sprevod je nato odšel skozi vse mesto, vendar pa je vse poteklo v najlepšem redu in policija ni imela nič dela.

Shod „modrih srajc“

Belgrad, 15. sept. m. Za danes dopoldne ob 10 je Jugosl. narodna stranka sklicala zborovanje, ki se je vršilo na obrežju Donave v bližini zemunskega mosta. Na zborovanje so prišli predvsem Vojskovodci, Nemci in Madjari, dalje iz bližnje okolice Belgrada in iz mesta samega. Zatrjevalo se je, da bo današnji shod pravi pohod in revija čet te stranke, ki se je v zadnjem času uniformirala v nove srajce. Shod je z enourno zamudo otvoril bivši poslanec te stranke dr. Kešeljevič s krajsim nagovorom. Za njim je stopil na oder Führer modrih srajc Svetislav Hodžera ter je z gibom desne roke in z vzklikom »Borbaši, bratje in prijatelji!« pozdravil zborovanje. Hodžera je v dveurnem govoru razvijal svoj znani program. Za njim so govorili še drugi govorniki, med njimi bivši ban primorske banovine dr. Tartaglia, ki je pel slavospeve Führerju Hodžeri, katerega je nazival »Vojevodo naše«. Govoril je tudi dr. Potokar iz Kamnika, ki je tolžil zborovalce s tem, da se borbaši nahajajo tudi v Sloveniji.

Kongres veterinarjev

Belgrad, 15. sept. m. Danes se je tukaj pričel kongres veterinarjev iz vse države. Po slavnostnem delu se odšli vsi skupaj na Oplenac, kjer so se poklonili pokojnemu kralju Aleksandru I. Zeditelju. Jutri se kongres nadaljuje.

Zagreb, 18. sept. b. Hajduk (Split) : Gradjanski (Zagreb) 6:3.

Teden R. K. v Belgradu

Belgrad, 15. sept. Z današnjim dnem so se pričeli manifestacijski dnevi jugoslov. Rdečega križa. Ob tej priliki je imel podpredsednik RK Svetozar Tomić v belgradskem radiju govor o ciljih tega društva, v katerem je citiral tudi odlomke lanskoletnega govora predsednika RK kneza Pavla. Knez Pavle je tedaj izjavil: »Novi zakon o RK je izraz najvišjega priznanja društvu za njegovo dosedanje plemenito delo, a istočasno izraz zaupanja in vere v izvrševanje dolžnosti in nalog, kateré so mu poverjene. Te naloge so težke in zahtevajo najširše sodelovanje in znatna sredstva. Prepričan sem, da bomo v našem narodu našli tako prvo kakor drugo, ker je preživel mnoge preizkušnje in popolen smisel in ima čut za vse, kar je plemenito in vzvišeno.« Svoj lanskoletni govor je knez Pavle zaključil: »Smatram za dolžnost, da pozovem vse člane in prijatelje RK, da ob tej priliki javno in svečano poudarimo pomen in važnost RK, da utrdimo in razširimo naše vrste, da ojačimo našo voljo in vztrajnost ter požrtvovalno nadaljujemo delo v zadovoljstvo visokih zaščitnikov RK, našega kralja in kraljice, a v dobrobit naroda in države.«

Belgrajske vesli

Belgrad, 15. sept. m. V Nišu so snoči bivši demokratje imeli večji shod, na katerem je govoril ugleden član te stranke vseuč. prof. dr. Marković. Tekom današnjega dne je pa zopet bilo več sestankov v raznih krajih, tako v Bosanski Krupi, kjer so govorili poslanci, izvoljeni na dr. Mačkovi listi, Čeda Kokanović, dr. Branko Čubrilović in delegat dr. Mačka dr. Šola.

Belgrad, 15. sept. m. Jutri prispe semkaj iz Pariza bivši poslanik dr. Miroslav Spalajković. S svojo družino se bo nastanil v zemunskem hotelu »Central«.

Rakek

Občni zbor Prosvetnega društva se je vršil preteko sredo zvečer v društvenem domu. Od 120 rednih članov se je občnega zbora udeležilo 65 članov. Iz posameznih poročil je bila razvidna vsa ogromna žilavost dosedanjega odbora in njegovo glava zasluga, da je po triletni dobi preganjanja društvo sedaj zaživelo lepše in silneje. Občni zbor je potekel silno živahno; obujali so se spomini, lepi in solnčni, pa tudi težki in viharini; iz vseh obrazov pa je sijala zavest: tukaj smo in še silneje bomo oblikovali obraz krščanske kulture med Slovenci in delovali tu na meji za veliko bodočnost naše države. Izvolil se je nov odbor z gg. Andr. Modicem in Leop. Mihevcem na čelu. Zasnoval se je delovni program za naslednje leto, s posebnim ozirom na bližajoči se zimski čas, ker hoče društvo nadomestiti dobo zadnjih »suhih« let. Po tehtnih in bodrilnih besedah g. Šusteršiča, ki je povabil k sodelovanju vse, ki so dobre volje, se je zares lepo uspeli občni zbor zaključiti.

Od Soče čez Zilo

Koliko naših je padlo v bojih za Koroško?

V knjigi »Slovenci v desetletju 1918—1928« je navedenih po imenu 156 vojakov, Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki so padli v bojih za Koroško. Vsi so bili Slovenci, a je v resnici padlo bržkone še več slovenskih vojakov v bojih za Koroško. Pisatelj članka Andrejka pravi pri eni skupini: »Pri tej skupini je baže več vojakov padlo, niso se pa mogla vsa imena izvedeti.«

Nemški osvobodilni spomenik (Befreiungsdenkmal) v St. Pavlu v Labodski dolini, postavljen v spomin, da so 27. XII. 1918 pregnali Jugoslovane iz St. Pavla in Labodske doline. — Spomenik nosi napis: Es gibt kein Glück so hehr und rein, als treu dem eig'nem Volk zu sein. Den Befreier die Befreiten.

Ustavimo se samo pri nekaterih imenih: Sirknik Franc, padel 7. I. 1919 pri Borovljah. To je bilo tedaj, ko je major Lavrič težko ranjen prišel v nemško ujetništvo. Sirknik pa je bil smrtno ranjen. To je bilo v vasi Goriče pri Borovljah. Slovenci so vzdali v hišo, ob kateri se je to zgodilo, tablo z napisom: Tukaj je padel za domovino poročnik Franc Sirknik 7. januarja 1919. Nemci pa so vzdali drugo

tablo z nemškim napisom te-le vsebine: Tukaj je padel jugoslovanski oficir Franc Sirknik, ko so Korošci prvič osvobodili svojo domovino. Par dni za Sirknikom (10. I.) je padel pri Področici nadporočnik Janko Vilman z Jesenic.

Koncem aprila (29. 4.) je bil ubit v Apačah podporočnik Janko Kranjc, doma iz Doberlevasi na Koroškem. Ranjen je obležal in prišel Nemcem v roke. Nemški barbar mu je ranjenemu zabodel bajonet skozi prsi! Dne 4. majnika 1919 so bili vjeti: častnika Raziag in Jurca ter štirje vojaki ter kot ujetniki pobiti! Bilo je to v Šmarjeti v Rožu. Isti dan, kot Janko Kranjc, je bil ubit pri Kotmarivasi Anton Babnik. Ranjen je obležal in prišel Nemcem v roke. Prosil jih je vode. Nemški divjak ga je ustrelil v glavo z besedami: Tu imaš vodo! Potem so ga ovezli za noge in ga po zemlji vlekli pol ure daleč v Kotmarovas, da je imel ves umazan in raztrgan obraz. Vprav barbarsko početje! V Kotmarivasi je pokopan! Junak!

Dne 29. marca 1919 je bil ubit v St. Stefanu pri Vobrah kadet-aspirant Srečko Puncer. Nemci so ga vjeli v hišo, pobili so ga na tla in neki divjak mu je zabodel bajonet skozi usta tako, da se je bajonet zasadil v tla! Dne 6. majnika je padel v Gušanju junak Franc Malgaj, ki ima tudi ondi spomenik z napisom (verzje je sestavil general Maister):

O jaz ne spim,
in čakam vas,
da gremo skupaj čez St. Vid
med brate naše Zilo pit!

Napis, primeren za vse junake, ki so padli v bojih za Koroško!

Nemci so označili pohod Jugoslovancev na Koroško kot roparski pohod. V nemški pesnitvi: »Legende von Kärntens Not und Befreiung« stoji verz: Und in das Kärntnerland — das tausend Jahr geeintbrach der Slawe ein — und sangt und brennt. — Doch Kärnten wehrte sich. (V Koroško tisoč let združeno, je udril Slovan in je požigal, a Koroška se je branila.) Pohod Jugoslovancev na Koroško primerjajo Nemci roparskim pohodom Turkov, ki so vdirali v krščanske dežele in morili, požigali in plenili! — In nadaljnja verzja v isti pesnitvi: Und wer noch Waffen tragen kann — rennt gegen den fremden Räuber an (In kdor more nositi še orožje, se zapodi proti tujemu roparju!).

Ista misel je izražena v Kernstockovih verzih (to je isti Kernstock, ki je rekel, da ima raje črno okajene razvaline nego slovenski Maribor!) na nemškem plebiscitnem spomeniku na glavnem trgu v Velikovu »Sie nahnten wie gierige Raben...« Na slovensko prestavljeni se ti verz glasijo:

Kakor grabežljivi krogarji so prišli,
domovino vzeti nam imeli so v mislih,
pa ni nas ustrašila volilna bitev,
kot vojska hrabra šli smo v boj vroč —
tedaj odleteli so proč
in so pozabili na vrnitev!

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Iz Julijske Benečije

Prijatelju Bogomilu Lupincu v spomin

Globoko potrli in žalostni smo ostali, ko nam je povsem nepričakovano došla pretužna vest o Tvoji tragični in prerani smrti. Pred leti si šel v svet, v drugo domovino, upajoč, da po resnem trudu in prizadevanju prideš do cilja. In došel si do točke, na katero si imel vsmerjeno svojo življenjsko pot — pot resnega prizadevanja in samostojnega ustvarjanja. A usoda je bila tako neusmiljena, da Ti je pretrgala nit življenja. Valovi Donave, ob katerih si iskal krepčila, so Te zajeli, ugrabili in Ti ugonobili mlado življenje. In zdaj stojimo nemi in jadni ob Tvojem svežem grobu. Mi žalujemo po Tebi, Milko, žalujemo po Tvoji srčni dobroti, žalujemo po Tvojem izklesanem značaju in končno žalujemo po Tebi samem, ker vemo, da Te v naši sredi več ne bo; kajti čakali Te bomo, a dočakali nikdar. Kar ostane, bo le spomin na Te nad vse drag nam in trajen. Zdaj snivaš nevdramno spanje daleč od svojih dragih na tistem sremskem pokopališču, med prostranim žitnim poljem ob Donavi, ob kateri so bili na tako krut način strli mlado življenje, znanje in ideali. Stanko.

Bogomil Lupinc je bil rojen dne 12. marca 1904 v Praprotnu pri Nabrežini. Po dovršenih študijah na realni gimnaziji v Idriji se je vpisal na univerzo trgovskih in ekonomskih ved v Trstu. Pred leti je odšel v Jugoslavijo, kjer je na trgovski visoki šoli v Zagrebu nadaljeval svoje študije. Od tam se je preselil v Novi Sad, kjer je nastopil mesto finančnega pripravnika na dunavski finančni direkciji. Bil je že s svojimi študijami pri kraju, ko ga je nepričakovano dohitela smrt. Dne 25. avgusta je namreč v Donavi pri kopanju utonil. Po enajstih dnevih iskanja so izsledili truplo na obali Donave pri Sremskih Karlovcih. Tam so pokopali dne 5. septembra tudi pokopali.

Goriška

Potujoči kino. Dopolavoro za goriško provinco je ustanovil kino, ki potuje po celi deželi. Dozdaj so bile predstave v Colu, Godoviču, Cerknem, Sv. Luciji ob Soči in Podbrdu, nadalje pa se bodo vršile na Grahovem, v Tolminu, na Žagi, v Bovecu in Kanalu. Ker je vreme lepo, so se predstave vršile na prostem. Večji del filmov ima italijansko patriotično vsebino, zlasti z oziranjem na vojno navdušenje, ki gre zdaj po Italiji.

Pohvalo kot lahki atletski so dobili te dni po vsem Goriškem mnogi mladeniči. S par izjemami so vsi slovenske narodnosti.

Delegat papeževе legacije v Afriki, nadškof Cattaneo, je prispel te dni v Gorico in je imel dolg razgovor z našim nadškofom Margottijem, nakar se je nadškof Cattaneo odpeljal v Benetke.

Motnje v želodcu in črevesu. Ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabo počutje, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove grenčice«

Ogrski bojevalniki obiščejo v ponedeljek, dne 16. t. m. Gorico, kjer bodo obiskali bivša bojišča. Zlasti se bodo mudili na Sv. Mihaelu, kjer se je boril prvi honvedski polk. Nato se podajo v ostala mesta Italije. V Gorici bodo slovesno sprejeli in jim bodo priredili banket. Bojevalnike bosta vodila državni podtajnik Štefan Antal in general Lednitzer.

Trst

Spomin na velikega pisatelja. Dne 13. septembra je minulo sedem let, kar je umrl v Trstu Italo Svevo. Svevo je eden najmodernejših italijanskih pisateljev, ki je v kratkem času dosegel svetovno slavo. Zlasti je poznan v Angliji, kjer so prevedli največ njegovih del. Že dve angleški izdaji njegovih romanov sta pošli, ravnotako obe nemški izdaji. Tudi vse italijanske izdaje so razprodane in francoske izdaje je na trgu le še v malo izvedbi. Čujemo pa, da bo eden njegovih romanov v kratkem izšel tudi v srbohrvaščini. Najbolj znani so njegovi veliki romani »Una vita«, »Senilità« in »La coscienza di Zeno«. Sveva primerjajo največ z angleškim pisateljem Joyceom.

Zelo tožijo fašistični listi, da število novorojenčkov v mestu Trstu čedalje bolj rapidno pada. Mnogi se pa slejkoprej v nezmanjšani meri prebivalstvo okolice, ki je slovensko.

Kratki fašijo je dobil novega tajnika v Nabrežini, in sicer Antona Parinija namesto Ivana Medajna, ki je odšel v Afriko. Za nova člana fašije v Divači sta imenovana Messalin Albano in Alojzij Rebek, Giuliani Giovanni in Balbi Giuseppe pa za revizorja. V Trepihah sta imenovana v vodstvo fašijo Anton Calzi in Edvard Carli.

Star pomorščak, kapitan Oskar Jurcev, je umrl v Trstu 11. t. m. Jurcev je bil zelo znan v mornariških krogih. Ustanovil je društvo pomorščakov Adriaco in bil zelo delaven član društva tržaških mornarjev na jadra.

Istra

Za župnega upravitelja v Kubežu v Istri je bil s 1. septembrom nastavljen novomašnik Jožko Milčič, rodom s Proseka. Novomašnik Anton Požar iz St. Petra na Krasi je nastavljen kot duh. pomočnik v Hrenovcih.

Nekaj tržnih cen. Kakšne so cene v Istri za kmetijske produkte, kažejo sledeče številke: voli za klanje 160 do 200 lir, delovni voli 160 do 210, junci 170 do 200, telice 240 do 280, za rejo 190 do 220, prašiči za klanje 250 do 300, mladi prašiči 20 do 50, konji 700 do 1300, mule 500 do 1000, osli 50 do 300, ovce 40 do 70, seno 20 do 30, slama 8 do 10 lir.

Nekaj statistike. Meseca julija je narastlo prebivalstvo Istre za 284 duš in šteje vsega skupaj 304.488 ljudi. Novorojencev je bilo 551, umrlo pa je 248 ljudi. Meseca junija je bilo rojenih 492, umrlo pa jih je 216. Vselilo se je v Istro 590 ljudi, izselilo pa 609. Poročilo se jih je 173 napram 184 v prošlem mesecu. Število delavcev, zaposlenih pri javnih delih, znaša 1462 napram 1800 v preteklem mesecu. Ta močni nazadek ima svoj vzrok

Z IZBRANIMI VZORCI

NAŠE CENE
SUKNA
ZA OBLEKE

od 80°-
do 180°-

SUKNA POSEBNE
KVALITETE NUDI-
MO IZDELEK, KI
BO ODGOVARJAL
TUDI NAJBOLJ
RAZVAJENEMU
OKUSU.

VLADA I KOMP.
TEOKAROVIC
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARAČIN

v tem, da je istrski vodovod dovršen. Brez posla je 3072 ljudi napram 3089 v prošlem mesecu.

Novo poštno poslopje v Pulju. Država gradi v Pulju impozantno palačo za pošto, in sicer na trgu Dante Alighieri. Ker je palača v najmodernejšem slogu, bo to neka posebnost za mesto, v katerem so, kakor znano, lepi rimski spomeniki in veličastna arena. Palača je vsa iz mramorja različnejših barv. Notranje stene kakor tudi podi in stropi so pokriti s steklenimi mozaiki različnih barv, kar nuja čudovito sliko. Lustrirajo iz marmorskega stekla. Uvedena je seveda kurjava s toplim zrakom in palača je tudi sijajno ventilirana. Kakor znano, je Pulj danes skoro tretjino manjši od Ljubljane, imel bo pa pošto, ki bi bila v čast vsakemu velemestu.

Spominski ploščo so v Pulju 13. t. m. odkrili Alfredu Sasseku (Sassek), ki je bil pred leti padel za fašistično stvar.

Kvarner

Za predsednika reške province je namesto senatorja Baccia, ki se je prej pisal Bačić in je demisioniral, imenovan gosp. Edvard Šušmelj, ki

„Črni zmaj“ zopet v akciji

Kakor so nedavno poročali listi, je japonska tajna organizacija »Črni zmaj« izdala proglas, v katerem je zapletila Mussoliniju s smrtjo, ako bi začel vojno z Abesinijo.

Pet stoletij dolgo so se Evropci zanimali za Afriko, zavračali nad njo in jo tiranizirali. Prišel je čas, da Japonci zavzemajo položaj belih na črnem delu zemeljske oble. Ako se bodo združili vsi pripadniki eksotičnih ras, bodo enostavno zbrisali bele ljudi s površja in nastalo bo cesarstvo »kukuriokejev«.

S temi besedami se začneja veliki tajnstveni manifest »Črnega zmaya«, tajne in silno razporejene japonske organizacije, ki si je stavila v program naslednja gesla: »Azijo Azijcem, Afriko Črnem, belokozcem pa smrti!«

V zvezi z italijansko-abisinskim sporom je ta tajnstvena organizacija dobila velik pomen in baje je z njo v zvezi cesarski dvor v Addis-Abebi. Govore celo, da je »Črni zmaj« dobil močan vpliv na abisinskega cesarja in njegovo politiko. Naj bo kakorkoli, dejstvo je, da ta organizacija, ki je organizirana na strogo militaristični podlagi, dosega dva kontinenta: Azijo in Afriko.

Dijaška kuhinja v Novem mestu

Pretekle dni se je vršil v mestni posvetovalnici v Novem mestu pod vodstvom župana g. Paučiča ustanovni občni zbor dijaškega podporodnega društva »Dijaška kuhinja«. Zbrali so se v mestni posvetovalnici ta večer vsi, ki jim je pri srcu naše dijaštvo in katerim ni vseeno, kakšna usoda doleti novomeško gimnazijo. Občinski odbornik g. Matko je na podlagi statistike iz zadnjih 10 let ugotovil, da število učencev višje gimnazije usodno pada. Prisotni so uvideli, da tako ne more več iti dalje. Naša višja gimnazija je v nevarnosti, kajti kakor hitro pade število učencev pod 90, se ukinel! Statistika za šolsko leto 1935-36 je pokazala kaj nizko število učencev namreč 99. V sled dandanašnje krize je mnogim nadarjenim mladim ljudem popolnoma onemogočen študij, zato pa tako rapidno pada število učencev naše višje gimnazije. Da se temu odpravimo, se je osnovalo zgoraj omenjeno društvo, da vsa: v zadnjem trenutku s podporami meščanov in okoličanov zavre to padanje in pomore revnim dijakom v obliki cenene ali pa brezplačne prehrane do nadaljnjega študija ter tako ohrani mestu gimnazijo neokrnjeno! Ker so bila društvena pravila že potrjena, se je izvolil iz prisotnih definivni odbor, in sicer: predsednik g. Matko Martin, učitelj v pok.; odborniki: g. Cerin Karel, prošt; gđe. Olga Andrejčičeva, učiteljica na mešanski šoli; postajni načelnik g. Jarc Stefan; prof. g. Janko Jarc, prof. g. Janko Krajec, učiteljica g. Milena Sušnikova, učitelj meščanske šole g. Štrbenk. ga. dr. Vasičeva, šol. upr. g. Zagore in kanonik g. Kek Franc. Namestniki so: g. P. Ciprijan Napast, gvardijan franč. samostana; ga. Joža Ahačičeva, učit., in učitelj meščanske šole g. Tomo Zargaj. Revizorji: gimnazijski ravnatelj g. Vagaja Ludvik; ravnatelj meščanske šole g. Mervič Anton in g. Menard Vilko, učitelj. Novoustanovljeno društvo prav toplo pozdravljamo z željo, da bi ta lepa akcija pri Novomeščanih in okoličanah našla odmev.

se sedaj piše Susmel. Novi predsednik je bil dne 12. t. m. zaprišezen od podprefekta, ki je zastopal odsotnega prefekta. Navzoč je bil fašistični tajnik reške province dr. Meixner. Poslali so duceju izraz neomajne vdanosti.

Elektrifikacija železnice v Severni Italiji je že močno napredovala. Na progi iz Vidma proti Trbižu so dne 9. septembra delali prve poskuse z električno lokomotivo na 2700 HP. Ta proga bo slovesno otvorena ob fašisti. obletnici 28. oktobra. Stroški za električno napeljavo znašajo okroglo 150 milijonov lir, stroški za ojačenje proge, obnovo mostov itd. pa okroglo 20 milijonov. Na spomlad upajo začeti z električnim pogonom na progi iz Vidma v Trst, nakar pride na vrsto proga na Postojno. Za Italijo ima elektrifikacija poseben pomen zato, ker ni domačega premoga; uvoz tujega premoga požira letno velike vsote, dočim vodnih sil v severni Italiji preostaja.

Knific — žima
Glej oglas!

Aktivnih članov v »Črnem zmayu« je sicer samo 10.000, toda neštivilni pripadniki črne in rumene rase tvorijo velik kader navdušenih pristavev. Na čelu organizacije stoji 76 letni Japonec Tagajava, eden najbogatejših ljudi v deželi »vzhajajočega sonca«. Njegov bančni depot cenijo na pol milijarde jenov.

»Črni zmaj« deluje tudi v Indiji. Številne skrivnostne umore eksponiranih angleških političnih oseb pripisujejo tej organizaciji. Morilca v večini slučajev niso mogli prijeti, če pa so ga prijeti, je hitro napravil samoumor, ne da bi črhnil besedo o svoji organizaciji.

Tudi skrivnostno smrt angleškega časnika Garreta Jonesa, ki so ga baje odpeljali mongolski banditi in ga klub odkupnini usmrtili, se spravlja v zvezo s to organizacijo. Jones je bil svoječasno tajnik znanega angleškega državnika Lloydja Georga. Jones je bil zelo dober časnika in je mnogokrat prišel na sled važnim rečem. Sumijo, da je Jones marsikaj izvedel o delovanju »Črnega zmaya«, česar ne bi smel izvedeti, in da ja zaradi tega moral umreti.

Mršavost Eleonore Duse

Slavna italijanska tragedinja Eleonora Duse je bila zaradi svoje mršavosti čisto predmet nesilnih šal in posmehovanja svojih kolegov. Nekoč jo je na poti v gledališče presenetil naliv. Povsem premočena je prišla v gledališče ter potožila: »Ah, dež me je premočil do kosti!« »No, saj ni imel dolge poti!«, se je strupeno oglasila tovarišica.

Žrtve indijske džungle

Po neki statistiki, ki je bila objavljena v Londonu, pogine vsako leto v indijskih džunglah veliko število ljudi. Leta 1927 je umrlo v Indiji od pika strupenih kač in ugriza divjih zveri nad 22 tisoč ljudi. 19. 724 ljudi je umrlo zaradi pika načarke, ki je najstrašnejša strupena kača, 1033 ljudi so raztrgali tigri, 465 volkovi, 218 leopardi, 136 krokodili, 85 divje svinje, 78 medvedi, dočim so sloni in šakali povročili smrt 94 ljudi.

Istega leta je bilo po indijskih džunglah ubitih nad 50.000 naočark, 4300 leopardov, 2738 volkov in 1338 tigrov.

Prijateljci.

»Včeraj mi je rekel Ferdo, da sem zanj najlepše deklo na svetu.«

»Tako? No, prav isto je pred letom dni dejal meni.«

»Vidiš, torej se je od tedaj njegov okus zelo popravil.«

Med otroci

»Mi imamo na naši hiši novo anteno!«

»Mamica pa je rekla, da imamo mi na naši hiši novo hipoteke!«

Sodnik žeparju: In kaj pravite na izpoved te priče?

Žepar: Povsem sem nedolžen, gospod sodnik! Jaz nisem drugega storil, kakor izprožil roko, da bi ugotovil, ali dežuje, nato pa mi je nekdo potisnil v roke ono denarnico.

Nedeljski sport

Mednarodne plavalne tekme

Ljubljana je zmagala nad Celovcem z 72:52

Ljubljana, 15. septembra.

Danes dopoldne in popoldne so se vršile na kopališču Ilirije mednarodne plavalne tekme med reprezentancama Celovca in Ljubljane. Za zaključek letošnje plavalne sezone se je nabralo še dokaj gledalcev, ki so z zanimanjem sledili posameznim točkam tega zanimivega dvomatcha. Ljubljansko reprezentanco so sestavljali samo plavalci Ilirije, naši prominentni plavalci in državni reprezentante kakor Wilfan, Kordelič, Ziberl, Groschelova, Schell in drugi. Program je bil zelo pester, tako da so vsi gledalci prišli na svoj račun.

Pred pričetkom je v imenu ljubljanske reprezentance pozdravil goste g. arhitekt Schell, ki je izročil Avstrijcem lepo spominsko darilo, v imenu gostov pa se mu je zahvalil g. ing. Prossegger, nakar se je po obojestranskih pozdravih ekip začelo tekmovalje, ki je prineslo naslednje rezultate:

200 m prosto gospodje: 1. Wilfan (Ljubljana) 2:24,2 (nov jugosl. rekord!); 2. Zobernigg Gth. (Celovec) 2:31,2; 3. Cerer (L) 2:35,2; 4. Dorukasch (C) 2:39,2. — Točke: Ljubljana 7, Celovec 4.

Wilfan je z lahkoto zmagal v novem jugoslovanskem rekordu, ki bo to pot tudi priznan, ker je plaval v predpisanim plavalnem trikotju.

100 m prsno dame: 1. Gasser (C) 1:41,2; 2. Fine (L) 1:43,2; 3. Binder (L) 1:43,8; 4. Possegger (C) 1:44,4. — Točke: Ljubljana 5, Celovec 6.

Skupaj: Ljubljana 12, Celovec 10.

100 m hrbno gospodje: 1. Wilfan (L) 1:16,1; 2. Schell (L) 1:17,3; 3. Zobernigg (C) 1:27,8; 4. Skarka (C) 1:31. — Točke: Ljubljana 8, Celovec 3.

Skupaj: Ljubljana 20, Celovec 13.

100 m prosto dame: 1. Grošelj (L) 1:18,2; 2. Čebulj (C) 1:25,4; 3. Šiška (L) 1:27,4; 4. Dolenc (C) 1:28,6. — Točke: Ljubljana 7, Celovec 4.

Skupaj: Ljubljana 27, Celovec 17.

Izven konkurence so skakali nekateri naši in avstrijski skakalci in skakalke s trimetrne deske, ki so izvedli nekaj prav lepih in posrečenih ekshibicijskih skokov. Interesantni so bili nekateri šaljivi skoki, pri katerih se je občinstvo pošteno nasmejal. Nato je sledilo:

50 m prosto juniorji izven programa: 1. Fuss (Celov.) 29,7; 2. Žiža (L) 30,1; 3. Banko (L) 30,3.

Waterpolo tekma (izven dvoboja): Ilirija : KSV 7:2 (1:0). Sodnik g. Kramaršič. Največ golov je dal g. Fuks.

Popoldne:
200 m prsno gospodje: 1. Zobernigg Günther (C) 3:00,4; 2. Cerer (L) 3:02,5; 3. Zobernigg Rudi (C) 3:03,3; 4. Hribar (L) 3:09,2; — Točke: Ljubljana 4, Celovec 7.

Skupno stanje točk: Ljubljana 31, Celovec 24.
Skoki s 3 m deske, dame: 1. Mayerhofer (C) 65,52 točk; 2. Alber (C) 60,74 točk; 3. Baumgartner (L) 43,48 točk; 4. Kržan (L) 43,12 točk. — Točke: Ljubljana 3, Celovec 8.

Skupaj: Ljubljana 34, Celovec 32.
Skoki gospodov s 3 m deske: 1. Ziberl (L) 142,92 točk; 2. Kordelič (L) 140,62; 3. Zobernigg Georg (C) 118,60. — Točke: Ljubljana 8, Celovec 2. — Skupaj: Ljubljana 42, Celovec 34.

Stafeta 3x100 m mešano, dame: 1. Ljubljana (Fine, Bradač, Grošelj) 4:41,2; 2. Celovec (Gasser, Dorukasch, Čebulj) 5:05. — Točke: Ljubljana 10, Celovec 6. — Skupaj Ljubljana 52, Celovec 40.

Stafeta 4x100 m prosto, gospodje: 1. Ljubljana 4:27,4 (nov jugoslov. rekord); 2. Celovec 4:41. — Točke: Ljubljana 10, Celovec 6. — Skupaj: Ljubljana 62, Celovec 46.

Waterpolo Ljubljana : Celovec 8:2 (5:1). — Točke: Ljubljana 10, Celovec 6. — Končno stanje dvoboja: Ljubljana 72, Celovec 52 točk.

Za waterpolo sta nastopili moštvi v sledečih postavah: Ljubljana: Linhart, Jamnik, Vrankar, Fuks, Jesih, Wilfan, Čuden. — Celovec: Knobloch, Lidl, Zobernigg Günther, Aubel, Zobernigg R., Watyke Kurth, Watzke Vili. — Sodil je g. Kulpiš. Junak dneva je bil ponovno Fuks, ki je zopet dal največ golov.

PRVENSTVO DRUGEGA RAZREDA

Slovan : Jadran 3:0 (1:0).

Grafika : Mars 1:0 (1:0).

SK Grafika sporoča svojim članom, da je v splošni bolnišnici umrl njen član **Lojze Plankar**. Na zadnji poti ga bomo spremlili danes popoldne ob 5 iz mrtvašnice splošne bolnišnice.

Belgrad, 15. sept. m. Belgrajski Avtoklub je organiziral zanimivo avtomobilsko tekmo Belgrad-Sofija, katere start je bil danes ob 7 jutraj pred poslopijem Avtokluba v Belgradu. Startal je 8 tekmovalcev, zastopane so bile razne avtomobilske firme. Prvi je prišel v Sofijo na cilj okrog pol 4 popoldne Gojko Todič na Buicku.

Belgrad, 15. sept. m. BASK : Jugoslavija 2:1 (1:1).

Lozana, 15. sept. m. BSK : Comb. Grashofer (Lozana) 3:0. BSK je častno zastopal jugoslovanski sport.

Tenis v Mariboru

Reprezentanca naraščaja Maribor : Celje 12:1.

Na krasnih novo urejenih redkih igriščih ISSK Maribora se je danes odigral zanimiv turnir juniorske reprezentance Celja in Maribora. Bolj rutinirani Mariborčani so z lepo igro sigurno zmagali z rezultatom 12:1. Opaziti je bilo napredek naraščaja ter je pričakovati, da bo v najkrajšem času zopet tenis dosegel v Mariboru ono mesto, ki ga je svoj čas zavzemal.

Celjski sport

Celje, 15. sept.

SK Celje : ZSK Hermes (Ljubljana) 2 : 1 (2 : 0).

SK Celje je zmagalo nezasluženo. Gostje so bili tehnično boljši, imeli pa so smolo pred golom in še zakrivil avtogol. Občinstva običajno število.

Mladina SK Celje : Moštvo 39. polka 2 : 0.

Po zmagi nad Poljsko

Varšava, 11. septembra.

Po nedeljski zmagi nad Poljsko, čeprav je bila ta zmaga pičla, vlada med nami veselo razpoloženje. Prejeli smo nebroj čestitk od tukajšnjih Jugoslovancev, pa tudi od Poljakov!

Po tekmi smo zvečer odšli v hotel Bristol, kjer nam je bil v bajno razkošnih prostorih prirejen svečan banket.

Banketa se je udeležila celotna uprava poljske zveze s predsednikom generalom Zamorskim na čelu, naša in poljska reprezentanca, osebe našega poslanstva in mnogi drugi odličniki.

Na banketu nas je ponovno pozdravil predsednik, general Zamorski, poudarjajoč, naj ima to srečanje naše in poljske reprezentance v prvi vrsti namen poglobiti poljsko in jugoslovansko prijateljstvo. V našem imenu je odgovoril in se zahvalil svetnik jugoslov. poslanstva grof g. Kulmer. Po banketu se je v hotelskih barskih prostorih razvila intimna zabava s plesom, ki je trajala pozno v noč.

V ponedeljski dopoldne smo imeli na programu ogled »Visoke Sole za telesno vzgojo«. Sola je daleč zunaj na periferiji, tako da smo se vozili z električno železnico točno eno uro.

Takoj pri vstopu smo dobili o tej edinstveni, grandiozni napravi najboljši vtis. Sola obsega ogromen kompleks ozemlja. V velikanskih stavbah so nameščene učilnice, najmoderneje gimnastične dvorane, jedilnice, internati za moške in ženske, stanovanja za profesorje in drugo osebe. Okrog stavb se razprostirajo krasno urejeni nasadi, med njimi pa najmodernejši in idealni prostori za lahko atletiko, tenisa, rugby, nogomet, basket, in volley-ball ter hazeno. Za njimi pa leži krasen, prostiran gozd, ki spada tudi k šoli. Takoj pri vstopu gradijo trenutno velik, modern, krit plavalni bazen, ki bo v kratkem gotov. Vse naprave se stalno izpopolnjujejo in izboljšujejo. Očarani smo bili nad temi napravami, v srečo pa nas je bilo, ker smo uverjeni, da Jugoslavija ne bo nikdar imela nekaj podobnega in da bomo morali tudi dalje živoreti v siromašnih razmerah, v katerih živimo danes. Sola ima stalno 120 rednih slušateljev, poleg teh pa poseba razne kraje tečaje vedno po 100—150 slušateljev. Kakor vse druge sportne naprave, je tudi visoka sola za telesno vzgojo pod vojaškim vodstvom in nadzorstvom.

Popoldne smo imeli prosto. Izrabili smo ta čas za ogled mesta in nakupovanje.

V torek dopoldne smo odpotovali v Bialystok, kamor smo dospeli ob eni popoldne. Sprejeti smo bili jako ljubeznivo. V avtomobilih smo si še pred obedom ogledali mesto, ki ima nebroj krasnih novih parkov.

S polurno zamudo smo ob 17 odšli na igrišče, kjer nas je mnogobrojna publika navdušeno pozdravila. Pred tekmo nas je v poljskem jeziku pozdravil predsednik mestne občine, predsednik kluba Jagielonia pa v srbohrvatskem jeziku, kar je izrazilo pri publiki velikansko navdušenje, ki se je izpremenilo v velike ovacije Jugoslovankam in v velike manifestacije poljsko-jugoslovanskemu prijateljstvu.

Po izmenjavi daril je zaigrala godba jugoslovanska in poljsko himno, na kar je pričela igra. — Tekma je končala z visoko zmago (20:2) naše družine.

Po tekmi in nato sledeči večerji smo se takoj odpeljali nazaj v Varšavo.

V sredo dopoldne smo si ogledali parlament, prostore za senat in kraljev dvorec, kjer smo se zadržali nad tri ure.

Popoldne nam je bil odmerjen čas za počitek.

V četrtek dopoldne smo obiskali Belvedere palačo, kjer je umrl in ležal na mrtvaškem odru pokojni maršal Pilsudski. Soba, kjer je ležal maršal pred pogrebom, je še vedno v istem stanju, kakor je bila na dan pogreba. V pritličju palače so njegovi zasebni prostori, celo prvo nadstropje pa obsega muzej, v katerem so shranjena dragocena in krasna darila, ki reprezentirajo ogromno vrednost. Ta darila, med katerimi so tudi darila iz Jugoslavije, je prejel maršal od svojih oboževalcev prav iz vsega sveta, dokaz, kako silno je bil čislán in spoštovan.

Danes smo prvič prejeli na poslanstvu domače časopise, katere smo že težko pričakovali. Poljski nam ne prijajo preveč ker imamo še vedno težave z jezikom.

Popoldne ob 16.30 smo nastopili kot reprezentanca Ljubljane proti reprezentanci Varšave. Tekmo smo po krivdi nemogočega in pristranskega sodnika, ki nam je izključil Omanovo in Bernikovo, ter anuliral dva popolnoma regularna gola, izgubili z 2:1. Po krivdi sodnika se je izrodila tekma v igro, ki je bila vse prej kakor propaganda za hazeno. Naša družina je igrala v sled nemogočih sodniških odločitev nervozno in brez glavo. Edini zjemi sta bili Cimpermanova v голу in Lovrenčičeva kot branilka, ki sta bili odlični.

Obišrnja poročila o obeh tekmah Vam pošljem iz Lodza, kamor se odpeljemo jutri dopoldne. B. I.

Prva slovenska enoletna trgovaška šola, znana »Christolov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, vpisuje štolinjce za vse trgovske predmete, slovnorajlo, solopisje, 120 Din. Lastno novo zidano poslopje. Poučujoče kvalificirane učne moči, profesorji. Pouk prične 1. oktobra. Radi množičnih prijav, priporočamo takojšnji vpis.

Novi grobovi

† V ljubljanski splošni bolnišnici je včeraj umrl g. Plankar Alojz, strojni stavec. Bolehal je že dalj časa na ledvicah, tako, da je bilo potrebnih več zaporednih operacij. Po teh so nastopile komplikacije z zastrupljenjem. Pokojnik je bil več let uslužben v jugoslovanski tiskarni, kjer je stavil za »Slovenca«. Bil je marljiv in vesten delavec ter med najboljšimi svoje stroke. Podjetje ga bo ohranilo v častnem spominu. Pogreb pokojnika bo v ponedeljek ob 5 popoldne izpred mrtvaške veže drž. bolnišnice na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojnemu naj sveti večna luč, žalujočim ostalim pa naše iskreno sožalje!

† V Ratečah na Gorenjskem je umrla 11. septembra gospa Marija Kajžar, soproga gostilničarja in posestnika. Pokopali so jo v petek. Naj počiva v miru, svojcem naše sožalje!

Zadnji dan velesejma

Pogled na oddelek »Jadranske razstave«, kjer razstavljajo naše paroplovne družbe številne modele svojih ladij in karte paroplovnih linij. Velik globus kaže morská pota naših ladijskih družb.

Bržkone ena zadnjih nedelj v letošnjem letu je bila današnja, ko so se Ljubljanci še lahko veselili lepega vremena in ga porabili, kakor ga pač porabiti znajo. Razen velesejma večjih prireditvev danes v Ljubljani ni bilo, pa velesejma se človek tudi med tednom nagleda in navžije. Zato ni čudno, da je bilo danes popoldne videti v Ljubljani precej ljudi, pa malo Ljubljancev, ki so že davno na glasu, da ob nedeljah zelo ljubijo naravo, posebno ono, v katero tako prijazno vabijo okoliške gostilne. Pritisnili so pa v mesto deželani iz bližnje in daljne okolice, ki jih je privabil

predzadnji dan velesejma.

Tam gori je bilo ves dan sila živahno. Vrvanje po razstavnih paviljonih je prehajalo že kar v gnečo, kar ni nič čudnega, kajti po zanesljivih podatkih velesejskega urada je danes obiskalo velesejem nad 12.000 ljudi, predvsem podeželanov. Glavna zanimivost na velesejmu je bilo danes tekmovalje harmonikarjev, ki se je vršilo dopoldne in popoldne v Jeločnikovem paviljonu in ki se ga je udeležilo okrog 30 naših godev. Tekmovalje se je vršilo v dveh večjih skupinah, v kromatičnih in diatoničnih harmonikah. Tekmovalci so pokazali velik napredek od lanskega leta. Zlasti je bilo opaziti, da na deželi čedalje bolj prodira kromatična harmonika, ki je bila še pred nekaj leti tam redka prikazen.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 15. sept.

Jubilejni občni zbor Ciril Metodove družbe. Slovenska narodno-obrambna organizacija Ciril-Methodova družba praznuje letos 50 letnico svojega delovanja. Družba je ta svoj jubilej proslavila s slavnostnim zborovanjem, ki je bilo danes dopoldne v dvorani Trgovskega doma. Zborovanju je predsedoval predsednik g. Mačkovšek. Poročila so obsegala vse delovanje Ciril-Methodove družbe od ustanovitve do danes in so pokazala vse zasluge, ki si jih je družba nabrala v teku polstoletnega

Ježica, 15. sept.

V zadnjih letih se je v naši občini močno razvil in uveljavil tukajšnji Rdeči križ, ki mu že vsa leta od ustanovitve pred šestimi leti stoji na čelu g. Franc Sever. Kako zelo se je ideja Rdečega križa usidrala med prebivalstvom, je nadvse pričakovano lepo pokazala današnja prireditev, ki jo je v okviru tedna Rdečega križa namenil javnosti tukajšnji občinski odbor Rdečega križa. Take prireditve Ježice še ni videla. Omembe vredno je zlasti, da so vsi sodelujoči, razen godbe, bili domačini. Ta prireditev je jasno pokazal in odločno poudarila pravo razpoloženje našega ljudstva do te človekoljubne organizacije, katere temelji so na Ježici, tako globoki, da jih nihče ne bo omajal.

Z zadoščanjem ugotavljamo tudi, da je tako pri pripravih kakor pri celotni današnji slavnosti z največjim navdušenjem ter iskrenim veseljem vneto sodelovala vsa naša obširna občina, vsi njeni stanovi. Zato s poudarkom ponavljamo, da je bila to prireditev, katere nosilec je celokupno naše ljudstvo, vse prebivalstvo, cela Ježica. Saj je ni bilo ob cesti, ob kateri se je pomikal sprevod, nobene hiše brez okrasnih oken, raz streh pa so veselo plapolale državne trobaravnice. Odveč bi bilo natevati vse skrbne roke, ki so vezle in pletle okusne avbe, pripravljale in vezale deklicam in ženam slovenske peče, čistile in likale vse potrebno za narodne noše, izbrale in pripenjale fantom rdečih nageljnov, gladile in osedlale konje; vsi so delali in vsak je storil več, kakor je bila njegova dolžnost.

Celotna prireditev je bila zamišljena tako, da se je iz Ježice razvil skozi vas proti Črnučam sprevod, v črnuški farni cerkvi je bila darovana sveta masa, nato so bile pred spomenikom padlih vojakov molitve za vse žrtev vojne, govor o ciljih in nalogah RK, minohod pred odličniki in predstavniki oblasti pa je zaključil vso lepo slavnost. Sprevod se je začel pri gasilskem domu na Ježici z 22 konjeniki in narodnih nošah na čelu. Sledile so domače samaritanke, 22 njih v krojih, med njimi zdravnik dr. Jamšek, del mladinskega zbora RK, pomembna skupina 150 najprejstnejših narodnih noš, okrog 70 gasilcev v krojih, ki jim je poveljeval delegat gasilske župe, načelnik Franc Persin, močna skupina članov Prosvetnega društva ter množica ostalega prebivalstva peš in na kolesih. Na čelu sprevoda se je vila državna zastava, ob njej dve veliki zastavi RK, dočim je za umerjen korak sk. bela godba iz Svetja pri Medvodah pod vodstvom znanega »kapelnika Dolinara Franceta.

Na častnem mestu v sprevodu so korakali zastopnik naše vojske, zdravniški polkovnik dr. Brust, zastopnik okrajnega načelnika komisar g. Likovič,

narodno-obrambne dela. Na koncu so bile tudi volitve petih izpadlih odbornikov, pri katerih pa so bili isti ponovno izvoljeni.

Teden Rdečega križa se je pričel danes. V Ljubljani se je pričel s tem, da so se že v ranih dopoldanskih urah brhki gospodje in gospodične s trakovi na rokavih in puščicami v rokah utaborili na vogalih ljubljanskih ulic in prežali na dobra arca. Mnogo ljudi se je ustavilo pri njih in si dalo za rar d'artev pripeti na prsa bel karton s štampiljko Rdečega križa, še več pa se jih ni ustavilo.

Oživiljenje šentpeterske prosvete. Nocoj so naši vrli šentpeterski prosvetni delavci doživeli dolgo pričakovani praznik. Na slovesen način so praznovali zopetno oživiljenje svojega katoliškega prosvetnega društva, katerega hram je moral biti toliko časa zaprt. V ta namen je bila danes ob 9 dopoldne v cerkvi sv. Petra sv. masa z govorom, pri kateri je ljudstvo napolnilo cerkev. Zvečer ob pol 8 pa so se zbrali šentpeterski prosvetlari na prijeteljske večeru v društveni dvorani v cerkveni hiši. Lepemu nagovoru so sledile točke pestrega sporeda, ki so jih pripravili fantje in mladi. Ves večer je potekel v prisrčnem razpoloženju in neprikitem navdušenju nad tem lepim praznikom obnovljene katoliške prosvete v šentpeterski fari.

Nov avto reševalne postaje. Tehnična oprema ljubljanske reševalne postaje, ki je v zadnjih letih lepo napredovala, se je te dni izboljšala s krasnim novim reševalnim avtomobilom. Novi avto je prav za prav predelan stari — prvi, ki ga je imela reševalna postaja. Vendar starega ni dosti ostalo na njem. Nova je namreč vsa karoserija, ki je res elegantna in napravljena luksuzen vtis. Izdelana je v modernih oblikah in kavni barvi. Tudi notranja oprema avtomobila je nekaj prvovrstnega. Dva reševalca se lahko namesti na udobnih nosilkah. Vse delo prenovitve je izdelala domača tvrdka. Občina ima z novim avtomobilom stroškov 46.000 Din. Sedaj razpolaga ljubljanska reševalna postaja s tremi reševalnimi avtomobili, kar bo za nekaj časa zadostovalo.

Prireditev Rdečega križa na Ježici

zastopnik banovinskega odbora RK tajnik g. Skalar, domači odličniki in učiteljstvo ter celoten odbor domačega RK.

Onstran črnuškega mostu so se sprevodu priključili Črnučani, po prihodu v farno cerkev pa je daroval sveto maso vpkopjeni župnik Košir Franc. Po masi sta združena cerkvena pevsko zbora z Ježice in Črnuč zapela zunaj pred spomenikom par žalostink, medtem ko so samaritanke v krojih ter narodne noše obkrožile ves z zelenjem in rožami okrašen spomenik, pred katerim so pokojnim prizgali lučke.

Zelo lepo, jasno in temeljito je govoril nato g. prof. dr. Turk, bivši vojni kurat; naglasil je velik pomen RK za narod, domovino in človeštvo. Posebej je točno očrtal stališče katoliške cerkve do RK, rekoč: milosrčnost in dobrotljivost je pravica in dolžnost vseh katoličanov. Zato katoličani podpiramo prizadevanja RK, radi v njem sodelujemo in delujemo, ker je to popolnoma v smislu katoliških načel.

Po končanem govoru je godba zaigrala državno himno, potem pa so vsi udeleženci priredili pred črnuškim gasilskim domom zbranim zastopnikom oblasti slovesen mimohod, s čemer je bil uradni del svečanosti končan.

Cela prireditev je napravila na predstavnike oblasti, kakor tudi na domače prebivalstvo silen vtis; jedru prireditve pred cerkvijo je prisostvovalo skupno nad 2000 ljudi.

Mariborski drobiž

Rezervni častniki za svoje padle tovariše. Združenje rezervnih častnikov in bojevnikov praznuje danes svojo slavo. Mariborski rezervni častniki so prosiivali svečan dogodek z žalnim bogoslužjem v spomin svojih padlih tovarišev. Na Trgu Svobode so se zbrali rezervni častniki v družbi aktivnih tovarišev. Postavljena je bila tudi četa vojakov, ki je izstrelila častno salvo. Navzoči so bili mestni poveljnik general Hadžić, stolni kanonik in mestni župnik msgr Umek, sreski polnačelnik Eiletz, policijski radkomisar Kos, uoravnik carinarice Mihajlevič in izredno množično obiskovalci. Vojaška godba pod vodstvom pa. I. kl. Svobode je odigrala molitev, na kar sta izvršila žalne obrede p. dr. Stanko Aljančič, ki je sam rezervni oficir in dobrovoljec s solunske fronte, ter pravoslavni vojaški duhovnik Trbojevič.

K zidu ga je pritisnilo. V bližini klavnice je neki voznik podrl kolesarja Otona Jurančiča. Z vozom ga je pritisnil k oboku viadukta ter mu zadal hude poškodbe. Kolo je prišlo pod voz ter se je zdrobilo na kose.

ŽIMO za žimnice od preproste do najfinejše vrste kupite najceneje pri tvrdki

J. KNIFIC, tovarna za žimo
STRAŽIŠČE pri Kranju Telefon Stražišče št. 2
Na velesejmu paviljon „F“!